

135 UTKAST TILL LANTDAGSKALLELSE, KONCEPT

HUB, JVS handskriftssamling

Från den dag, Wi enligt Försynens råd kallades, att bära spiran öfver Storfurstendomet Finland, har det varit ett kärt föremål för Våra Regentomsorger, att detta land, främja alla sådana åtgärder genom hvilka Wi vetat oss uppfyllas Finska folkets önsknings och förhoppningar.

10 Hos Oss har derföre äfven i Nådigt öfvervägande kommit, huruledes en mängd ärenden, hvilka äro af största vikt för Finlands framtid, enligt Storfurstendömet grundlagar påkalla Ständernas medverkan, för att anhålla den lösning, Wi till landets bästa åsyftat. Och bjuda och bifalla Wi derföre, sedan Wi i dessa ärenden hört Vår Senat för Finland och i öfrigt låtit ||på det sätt Oss lämpligast synt,|| förbereda dem till Ständernas handläggning, i Helsingfors stad den 3/15 September innevarande år.

20 Då vi sålunda uppfylla den för vårt hjerta kära pligt, att lösa de löften, Våra företrädare på Tronen gifvit Finlands folk, genom att förklara detsamma tillhöra nationernas tal och bekräfta det åtnjutandet af sina grundlagar, ||samt häri gifva detta ädla folk ett nytt bevis på vår allvarliga vilja att stöda och främja dess nationela utveckling||, sker det i den öfvertygelsen, att Ständerna skola i sina rådslag på Våra afsigter med förtroende till mötes samt egna de dem förelagda ärendena den lugna och mogna pröfning, som deras stora betydelse för landets framtid påkallar.

30 136 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 4.VII 1863 RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

Afläggande min ödmjuka tacksägelse för mottagna vördade brefvet af den 18:e Juni, utbeder jag mig att få göra följande framställning till Högvälborne Herr Grefvens godhetsfulla bepröfvande.

40 Man är öfvertygad, att Hans Majestät Kejsaren kommer till Finland, under månadens lopp. Det / är / alltid önskligt, att ett sådant besök utmärkes genom någon nådebevisning mot landet. Man kan väl tillägga: vi äro också vana dervid.

Jag vågar derföre bringa i åtanke *tvenne*. De gälla båda den stora massan af befolkningen, den, hos hvilken tillgifvenheten och troheten mot Monarken äro varmast och fastast rotade.

Huru helst i öfrigt frågan om Finska språkets användande i lagskipningen och administrationen afgöres, *måste* en bestämd termin för reformens genomförande utsättas. Sker detta icke, skall sådant (hos Fin) hos Finska allmogen väcka den mest intensiva förbittring. Ty det betyder, att frågan är uppskjuten på obestämd tid.

50 Det är troligt, att Senatens pluralitet föreslår en bestämd termin; men detta är dock osäkert.

En nådig befallning från Hans Majestät till Senaten, att i dess förslag fixera en bestämd tidpunkt, *högst 20 år*, från Författningens datum för reformens totala genomförande, skulle korrt afgöra saken och, offentliggjord väcka den lifligaste tillfredsställelse – om också något in-

skränkt deraf, att man skall anse termin vara fem år för lång.

Till vidare och genast, kan det medgifvas de domare och tjänstemän, som så vilja och kunna, att till Finska parter på begäran utfärda dokumenter på Finska, såsom den nedsatta kommitténs pluralitet föreslagit. Att med detta medgifvande dröja, är gagnslöst. Lagen förbjuder icke domarene att så förfara. Det kan derföre hända, att äfven detta medgifvande såsom mycket annat, kommer för sent. Men nu skulle det vittna om, att Finska befolkningen hos Monarken har stödet för sina berättigandens uppfyllande,

Det vore dock det rätta, att Hans Majestät i denna punkt skulle höra 10
Senaten, i hvilken väl ingen röst torde höja sig mot medgifvandet. Vinsten vore, att Finska folket får datera början till reformen och säkerheten, att den skall genomföras, från Hans Majestäts besök.

Statens tjenare äro folkets. Deras bekvämlighet får icke hindra tillfredsställandet af det senares berättigade behof. Och det är icke statstjenarens tillfredsställelse, som uppehåller land och rike, utan folkets, icke de förras trohet, på hvilken en Monark kan bygga, utan det senares. Står folket fast, måste tjenstemännen utan vidare rätta sig derefter.

Dagens historia skall äfven i detta land bevisa det. 20

Jag litar till, att Herr Grefven med vanlig godhet mottager mina meddelanden, undertecknande med djupaste vördnad

Högvälborne Herr Grefvens
aldra ödmjukaste tjenare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors d. 4 Juli 1863.

137 C. K. E. STJERNVALL-WALLEEN – J. V. 30
SNELLMAN 11. VII 1863
HUB, JVS handskriftssamling

Högädle Herr Senator!

Snart torde vi komma i tillfälle att muntligen samspråka om såväl 40
medgifvandet i throntalet som om förslaget angående finska språkfrågan, för hvilken Kejsaren alltid visat stor välvilja. Grefve Armfelt och jag hafva erhållit befallning att begifva oss till Finland vid H. M:ts snart infallande besök derstädes. Saken är här i görning och väcker gillande.

Med fullkomligaste högaktning har jag äran framhärda

Högädle Herr Senatorns
ödmjukaste tjenare
Em. Stjernwall.

S:t Petbg d. 11 Juli 1863.

138 YTTRANDE VID PLENUM 13. VII 1863 50
RA, Senatens arkiv

... dervid Senatorn Snellman först yttrade sig – och fann, jemlikt Hans